

Met 'Recht op verhalen' naar een Brusselse leeslijn

Stijn Callewaert, Streekgericht Bibliotheekbeleid van de Vlaamse Gemeenschapscommissie

Bibliotheeken zetten sterk in op leesbevordering voor kinderen en jongeren. Dat is in Brussel niet anders. Gezien de grote noden die inherent zijn aan de grootstedelijke en ook hoofdstedelijke werkcontext is dit niet verwonderlijk. Maar zijn individuele acties en projecten altijd voldoende op elkaar afgestemd? Vertrekt de programmatie vanuit een duidelijke en gemeenschappelijke visie? Hoe communiceren we ons referentiekader en onze visie met de verschillende partners? Met deze vragen zijn de Brusselse bibliotheken aan de slag gegaan, met als doel een grotere inhoudelijke programmaverweving te realiseren.

Sinds enkele jaren broeden de Brusselse bibliotheken op het idee om hun leesbevorderingsacties en -projecten van een sterkere inhoudelijke lijn te voorzien. In 2010 ontstonden de eerste plannen voor een 'geïntegreerde leeslijn', met als grondgedachte dat de bibliotheek met de lezer 'mee groeit'. Om dit te bereiken is het noodzakelijk om individuele acties op elkaar af te stemmen. En dit niet alleen op het niveau van de lokale bibliotheek, maar ook – tot op zekere hoogte – op bovenlokaal niveau.

Het denk- en doeproces om te komen tot een dergelijke integratie wordt getrokken en ondersteund door het Streekgericht Bibliotheekbeleid (SBB) van de Vlaamse Gemeenschapscommissie, in permanente dialoog met de betrokken bibliotheken. Er werd bij aanvang beslist om de leeslijn in eerste instantie te ontwikkelen op maat van kinderen en jongeren, vanuit de wetenschap dat het proces van leessocialisatie bij kinderen en jongeren opgestart moet worden om duurzaam te zijn (jong geleerd, oud gedaan).

“DE FILOSOFIE DIE DE GRONDSLAG VORMT VAN DE LEESLIJN IS DAT HET EEN FUNDAMENTEEL RECHT IS VOOR ELK KIND OM OP TE GROEIEN MET EN IN EEN RIJKDOM VAN BOEKEN EN VERHALEN.”

Ouderbetrokkenheid is in deze context uiteraard een belangrijke succesfactor. De leeslijn wil daarom sterk inzetten op de ondersteuning van ouders bij het ontwikkelen van een rijke thuisomgeving (divers boekenaanbod, positieve rolpatronen en leeservaringen, gedeelde leesbeleving). Omdat opgroeien met boeken in de socio-economisch en cultureel gelaagde Brusselse samenleving voor heel veel kinderen en jongeren geen evidentie is, kreeg de leeslijn een sterke campagne-naam: 'Recht op verhalen'. De filosofie die de grondslag vormt van de leeslijn is dat het een fundamenteel recht is voor elk kind om op te groeien met en in een rijkdom van boeken en verhalen.

BELEIDSPLAN

In het Beleidsplan 2011-2015 van het SBB werden de plannen als volgt geformuleerd: "'Recht op Verhalen' dient zich

aan als het raamwerk voor alle leesbevorderingsactiviteiten, van Boekbaby's tot activiteiten voor laatstejaars secundair en voortgezet onderwijs. Elke bibliotheek kan het raamwerk gebruiken om eigen activiteiten in een breder perspectief te plaatsen en inhoudelijk te linken aan andere activiteiten of projecten."

'Recht op Verhalen' vertrekt vanuit een participatie- en inclusiegedachte. Zo veel mogelijk kinderen moeten van dit basisrecht kunnen genieten. Samen met scholen en intermediaire organisaties wordt aan kinderen en ouders de mogelijkheid geboden om met verhalen in contact te komen. 'Recht op Verhalen' laat bovendien ook toe om zowel vanuit een erfgoedperspectief te werken (verhalen als immaterieel erfgoed) als vanuit een interculturele invalshoek (verhalen om de ontmoeting tussen culturen te bevorderen). Op die manier heeft de leeslijn ook een gemeenschapsvormend karakter.

De Brusselse bibliotheken zijn samen met het SBB begin maart 2013 gestart met de werkzaamheden. De eerste opdracht bestond eruit om het brede kinder- en jeugdaanbod van de achttien erkende Brusselse bibliotheken in kaart te brengen (kennisdeling) en te analyseren (sterktes, zwaktes en kansen). Ook werden de eerste stappen gezet in de richting van een sterker gestructureerd en bewust gemeenschappelijk referentiekader op vlak van leesbevordering en bibliotheekpromotie.

De ontwikkeling van een integrale leeslijn belooft een werk van lange adem te worden, maar nu al heerst de overtuiging dat de inspanningen de moeite waard zullen zijn. ■■